

UIT: DE TOCHT

Hoe dikwels, hoe dikwels het hete gefluister mijner lippen: „vandaag, vandaag zal ik het zingen: mijn lied, het nieuwe lied aan de Vreugde! Wist ge dit niet: God is de God der Vreugden, de blijde God! Wist ge dit niet? — Ik zal u roepen en verrukken met een vreugdelied”. Mijn armen geklemd langs mijn lichaam: om het ritme dat te stuwen, te stuwen begon in mijn bloed.

Want ik wilde — o, de onstuimige, tumultueuze tochten van mijn bloed — ik wilde uw sterke ontombre zanger zijn, en mijn lied moest zijn: als een bergketen zwaar en sterk, als een onneembare vesting vermetel, en als een katedraal klimmende himne die gáns het leven schoort en omspant.

En ik trok van verte tot verte, en verten na verten doorvorsten mijn ogen. Niets, niets kon mijn verlangen verarmen, zo lang, zo lang — en na iedere verte gingen mijn lippen: „later, láter, dit niet”.

Hoe dikwels, hoe dikwels het bedwongen juichen van mijn hart — o, de klimmende zon aan den einder van iedere verte — „nu, nu gaat de grote nieuwe vreugde komen, nu zal zij stijgen en over me dalen in eindelooszoete verrukkingen, en vandaag o, vrienden! o, mensen! vandaag zal ik het lied, het lied der Vreugden zingen: God is een God van Blijdschap. Ik zal u roepen tot mijn God en Heer met een lied dat zwaar is en sterk als een bergketen, vermetel als een onneembare vesting, en als een oude katedraal: klimmende himne die gans het leven schoort en omspant”.

Maar in dagelijkse nederlagen ben ik gebroken: 'n nederlaag werd iedere nieuwe verte: aan alle kanten werd mijn geloof geveld. En bitterheid nam bezit van mijn ogen, bitterheid nam bezit van mijn lippen, bitterheid nam bezit van mijn stem, bitterheid nam bezit van mijn denken — mijn hart lag als as uiteengewaaid over de verten van vroeger. Mijn woorden scherpten zich kil, mijn ogen verbitsten in hooghartige spot — omdat een mens machteloos en weerloos is:

Ik heb mijn lendenen omgord voor de sterke strijd. En mijn ogen werden gewet in een zwaar gevecht. En ik ging onder u rond zingend — en ge wist het niet, — stil zinnende op Gods Barmhartigheid — en ge wist het niet. En 'k heb gedacht: ik zal u allen zingen mijn lied, het nieuwe lied aan de Vreugde. O, in uwe ogen zal vervoering glanzen, en nog stil nabeven als gij reeds lang weerkeerdet in uwe

kameren. Er zal een wondere kracht wassen in uw armen naar de toppen uwer vingeren. Een wijde liefde zal u omvangen en u dragen naar het hart van alle dingen en tot de harten aller mensen. Hoort, hoort, ik zal uw zanger zijn.

— Maar het lied heb ik dien dag niet gezongen.

Ik ben geschreden naar de blauwe droom der landen: mijn ogen spelend in spelende genegenheid naar de moederlike ritmen der heuvelende aarde, God als een zingend zinderen in mij. Hebben we U lief, God, om de aarde die Gij ons gaaft, om het wonder der seizoenen die Gij hebt uitgezet rond ons als dwaaltuinen en zoete verbeeldingen; om de wateren die ademen aan de randen dezer aarde. — Luistert, o luistert! — Vandaag zal ik het lied zingen!

— Maar het lied heb ik dien dag niet gezongen.

Toen, op een mild gebed heb ik mijn woorden gestemd, en ik keerde naar de steden weer: „zij wisten niet wat zij deden, en wat zij deden hebben zij niet gewild. Vergeven wij hen, gelijk Gij ons vergeeft”. — Wees stil nu mijn hart, wees stil: het leven gaat verheerlijkt openwaaien als wij de pijn aanvaarden: over al deze harten 'n zegening. Wacht, wacht mijn hart — —

— Maar het lied heb ik nimmer gezongen.

Mijn ogen hebben gezocht de vraagloosgebogen dienstbaarheid van velen, zo schoon, in dit groot miesterie van het leven — en mijn lippen fluisterden „Broeders”, en mijn ogen hebben rondgezien, rondgezien „Broeders”,

ik heb mijn hart ontsloten voor de grote erbarming — maar dit is scherpste pijn, en nooit meer verlaat hij u: want het leed der mensen is zwaar en blind en in duisternis gaan zij verdoold,

ik heb gemijmerd over hen die komen na ons: o, hun geloof, hun verlangen, o, het licht hunner ogen, — schoon en stil en rijk zoals wij nooit iets bezaten. En iets in hen, is van òns, door òns,

God, ik heb geluisterd — naar alles heb ik geluisterd om het geheim te vinden van die ene, mateloze vreugde waarom het hart vroeg, en die het wist, wist, wist — naar het wondere openbloemen uwer genaden in de harten rondom ons, dan hier, dan daar,

kom, ik wil mijn lied stemmen op een stil ritme van innigheid, ik wil zijn bij de eenvoudigen, de armen van geest, en zingen voor hen alleen: een neurieënde melodie van avendrust: ik ben te moe, te moe.

en ik sprong op, om een ruige barbaar te zijn, me te bevrijden, verbeteren, van alle begrippen, me te bedwelmen, enkel, aan de stortende vreugden van het zijn. Ziet! zó zijn wij! Ziet! wij staan naakt als een zwemmer, onze speiren zijn gestaald aan het geweld der golven! Ziet! wij hebben gebroken met alles dat òns brak — en het licht is gestroomd in onze ogen die glanzen van geluk! Nu zal het zijn alsof de eerste dag openwoei over een nieuwe schepping, alsof we 'n lentemorgen de haven uit de open, blauwe zee invoeren — de zeil-steilten een majestatieuse verrukking, en de zee één paradijselijk geluk!

— maar het lied,
 het lied
 zwaar en sterk als een bergketen,
 het lied, dat zou zijn als een onneembare vesting, vermetel leunend over het diepe land,
 het lied, dat zou zijn als een klimmende himne — katedraal, die gans het leven schoort en ompant
 dat lied heb ik nooit gezongen — nooit, nooit: de wereld hing te zwaar aan mijn bloed: overal waart Gij — in iedere mensenstem de nadering van Uw gericht: een zware lage wolk die dreigend naderschuift.
 En de wereld lag donker-verdoold over den einder, en rustig.

HENRI BRUNING